

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ

ΚΑΘΕ

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΨΗΡΩΤΕΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΔΡ. 10

ΞΕΠΟΤΕΡΙΚΟΥ Φρ. Χρ. 10

Τιμή Φύλλου

10 λεπτά 10

ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
- ΗΜΕΡΗΣΙΟΝ ΕΡΕΥΝΑΣ -

ΕΤΟΣ Α'

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 21 Σεπτεμβρίου 1903

ΓΡΑΦΕΙΑ: Οδός Οικονόμου αμφ. 2 | ΑΡΙΘ. 61

ΤΡΕΛΛΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

IV

Τάγερια

Το ένα του λέει: --Με την πνοή μου,
Κρίνε λευκότερό μου, κοίμου.
Και την αγγούλα σαν έρωσ
Τό μύρο σου θα πάρω!
Σφυρίζει τόλλο 'στέν άνθός:
--Σε θέλω για τό Χάρο!
Κ' έγιναν άφαντα με μις
Και τόση απλώθηκε σιωπή,
Φύλλο 'στό φίλλο κυκλαμίδος
Πού άκούς τί μυστικό θα είπη.

Μά τό λουλουδι τόπαλο
Τό κρινόδαχτυλό λαλουδι
Με τάχειλάκι του δειλό
Λέει σ' ένα πλάνο πεταλούδι:
--'Αριόφτερό μου' έτσι καλό
Πού μου είσαι, σέ περιμαλώ,
Πέταξε ανάλαφρα 'στί γύρη
Και πάρε μου την όμορφιά,
Τό κεφαλάκι μου νά γύρη,
Πριν κίρθη ή Αγγούλα ή χρυσαφιά...

Τό πεταλούδι άλαφρογέννη
--Κ' ήταν τό δειλό σαν Ηρώ--
Και μ' ένα χείδεμα του παίρνει
Τή μισωμένη του πνοή,
Να νά τον έρπάξουνε τάερω,
Σε μιά ακηρότατη στιγμή,
Τήν όμορφιά του την αφέριε,
Τό λουλουδιένιο του κορμί.

--Που πιάς, λαυκό μου πεταλούδι:
Τί δέν πετιές 'στίη έξοχή;
--Πετούμενο έγινα λουλουδι.
Κ' έχω ενός κρίνου την ψυχά!

Στίχοι: ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΔΙΤΗΣ

ΣΤΟΥΣ ΡΩΜΙΟΥΣ

'Αφιερώνεται στον κ. Καζάζη.

Μπρέ, οί Ρουργάροι θα μās φάν
και τὰ στραβά άς άνοιξουμε,
γιατ' είναι παλγκάρια
κι' έμεις σαχλοί δέν έχουμε
παρ' άψυχα νά δειξουμε
προγονικά κουφάρια.

Κ. ΤΕΦΑΡΙΚΗΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΣΗΚΗ ΜΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΝ

ΠΑΙΔΟΜΑΖΩΜΑ

Καλό κι' άγιο νά φυλλαδίζουμε την ιστο-
ρία και νά ξεσκάλιζουμε ήρωισμούς και δό-
ξες σέ κάθε της εποχή. Μά σά δέ βρισκουν-
ται; Νά τή φανταζούμαστε τάχα; Κάμποσι
φανταζούμαστε πώς έχουμε καλά και μεγάλα
στή σημερινή εποχή, πού τάχουν άλλοι, και
τόση άπίστη, θαρρώ, μās σώνει. Άς πάρουμε
λοιπόν τὰ μάτια μας, άς πιάσουμε τή μύτη
μας, κι' άς κατέβουμε μέσα 'στους πρώτους
δυό αιώνας της κλασσικής μας άδοξίας, άναν-
τριάς, και ταπε νοσύνης. Άς και κατεβαίνεις
μέσα σέ δυό κατώγια άπέραντα. Τού κάκου
ζητᾶς νά δῆς πρόσωπα. Άλλο δέ βλέπεις
παρά μορφές ανθρώπινες κ' ισκιους γιατί τό
σκοτάδι εκεί κάτω είναι βαθύ. Σέ πνίγει ή
βώχα, σ' άναγουλιάζει τό αίμα, μά άπ' όλα
πώτερο σέ σπυράζουν οί στεναγμοί, οί φω-
νές, οί ποταμοί από δάκρια. Είναι μανόδες
και κλάινε για τή τέκνα τους. Είναι τό παι-
δομάζωμα.

Μιάν άπλωσιά σαν πλατεία. Σειρές άγό-
ρια από έξ ως έννιά χρονών. 'Ο «πρωτόγε-
ρος» έλικεφαλᾶς τους, δίπλα ό παπᾶς του
χωριού, και μερικοί άρματωμένοι Τούρκοι,
για νά διαλέξουνε τὰ πιό γερά και τὰ πιό
ξυπνά Ρωμιόπουλα, πού από τή στιγμή έ-
κείνη δέν τοίς έμνησκε πιά μήτ' αυτό τό-
νομα, πού σήμερα μās μάθανε νά τό θαρ-
ρούμε κι αυτό ντροπή μας.

Τὰ διαλέγανε τὰ παιδιά, τὰ κουβαλού-
σανε στην Ηβλή, τὰ βάζανε σέ τέσσερα επί-
σημα μουσουλμανικά σκολειά, κι άπ' εκεί
στέλνονταν, τὰ κάπως μέτρια στους πλού-
σιους χτηματίες της Βιθυνίας, τὰ πολὺ μέ-
τρια στό Σερσί, άλλος περιβολάρης, άλλος
φύλακας του Παλατιού, μέγα μέρος στό στρατό,
κι αυτά καταντούσανε Γεντισίροι ή Σπαχῆ-
δες, κι όσα έβγαίναν έξοχα στην προκοπή
και στην ξυπνάδα, περνούσανε σ' άκόμα ση-
μαντικώτερο Λύκειο, κι άπ' εκεί ανεβαίνανε
στό πιό άψηλότερα αξιώματα του σπαθιού,
της πέννας ή της πολιτικής. Κ' έτσι τό

σκαλόπουλο γινότανε τίρανος του γονιού
του!

Έκλαιγαν οί μινάδες και καρδιοκίζου-
ταν εκεί κάτω στα φοβερά τὰ κατώγια. Άμέ
οί πατέρες; Πρέπει νά 'σπόφηναν πολὺ κ' οί
πατέρες Πρέπει νά κλάιγαν κι' αυτοί. Ίσως
έχαναν και την όρεξή τους, και τον ύπνο
τους για κάμποσες μέρες. Ίσως λίγνευαν
κιάλας, από τό 'καημό. Όλα, όλα πρέπει νά
τά πάθαιναν, έξόν ένα. Δέν έπαθαν ποτέ
τους από ήρωϊσμό. Ύς τὰ μέσα του δεκά-
του έβδόμου αιώνα, πού έπιψε τό παιδομά-
ζωμα, δέν τόπαθαν αυτό τό κακό.

Πρωτοφανέρωτο πράμα και πρωτάκουστο!
'Ολ' ή Εύρώπη τους καιρούς εκείνους γλυ-
κοξυπνοίσε και σπαρτίριζε με κρύφιεσ λαχ-
τάρες κι' όνειρα πού τὰ βλέπουμε σήμερα
και τελιοῦται, κ' ή άποσταμένη Ρωμιοσύνη
στό πλάγι της άλλο δέν μπόρειε νά κατορ-
θώση παρά νά φήνη ένα στεναγμό μαζί με τό
αίμά της, πού έτρεχε και φούσκωνε τό πο-
τάμι πού την έπνιγε, όλο την έπνιγε.

Πρωτοφανέρωτο και πρωτάκουστο πράμα,
φωνάζει κι' ό ξένος ιστορικός 'ήνε νά σα-
στίσεις, φωνάζει, πού ένας τέτοιος λαός, πού
και στα χειρότερα του κάτι γνώριζε άπ' ή γρημ-
ματα, μπόροῦσε νάχη τόση άπανθρωπιά,
τόση άπονεια και τόση δειλία, πού ναφήση
ένα τέτοιω στιγμή νά κολλήση στό μέτωπό
του δ' άως αντίσταση, δίχως θυσία.

Δέν ξέρει, μά τό ναί, πού από τὰ δυό νά
κάμη ό άνθρωπος. Νά κλάψη για τή μεγάλη
ταπείνωση πού νοιώθει μέσα του διαβάζον-
τας τον ξένο ή νά ξεκαρδιστή με την άθώα
με τή σχολαστική παρατήρησή του πώς έ-
πρεπε οί δικόι μας τότες νά φανοῦνε λεβέν-
τηδες επειδή μπόρει νά ξέρανε δυό τρία
κολλησογράμματα! Μά τή γνώριζε δά ό φί-
λος την παροιμία, πώς άλλα είναι τὰ γραμ-
ματα κι' άλλα ή γνώση. Μά τό γνώριζε δά
πώς κ' εκείνοι πού είτανε στ' αλήθεια γραμ-
ματισμένοι -- τό είπαμε τις προάλλες -- έδει-
ξαν άφιλοπατρία και άφιλοτιμία πιό έλεεινή.
Αυτοί μήτε σταθίκανε καν νά χύσουν ένα
δάκριο βλέποντας τὰ παιδιά τους νά κουβα-
λοῦνται. Κουβαλήθηκαν αυτοί οί ίδιοι
τους, και πήγαν κ' έγιναν ξένοι.

'Αραγε, γυρεύοντας τους τελευταίους έ-

κατό χρόνους να ξαναφέρουμε την κλασική εποχή του Έλληνισμού με μονάχα τάνουσια τὰ γράμματα, που σταθήκανε μύριες φορές ο θάνατός μας, δε στρώσαμε τάχα θεμέλια για καινούριες κλασσικές ταπεινώσεις και καταστροφές; Και πώς όχι! Οι φυσικοί νόμοι ποτέ δεν αλλάζουν. Νέο παιδομαζώμα έπαιρνε κ' έδινε μπροστά στα μάτια μας πενήντα χρόνους τώρα. Αλλαγμένος ο τρόπος μονάχα. Ο πρωτόγερος χαμπάρι δεν το παίρνει. Έπαιζε τάβλι αυτός. Ο παλπας διάβαζε το Βαγγέλιο του στην αρχαία μὴν τύχη και ξυπνήσει το ποιμνιό του. Οι μαννίδες δεν είδανε Τούρκους με τις μαχαίρες, και δεν τρομάξανε. Οι πατέρες, μήτε η δρεξή τους δε χάλασε. Οι δασκάλοι, αυτοί συλλογιούνταν πως να ποῦν Έλληνικά το φυσέκι, το μπαρούτι, το ταμπούρι και το γιουρούσι. Κι ως τόσο χιλιάδες Ρωμιόπουλα όλονένα διαλεγόντανε στα Μακεδονικά τα βουνά, που γενήκανε χιλιάδες Γενίτσαροι κι από τους παλιούς εκείνους πιο φοβερώτεροι, έτοιμοι να πολεμήσουνε σήμερα Τούρκους, αυριο να μας καταπονήνε κ' εμάς,—τους γονιούς τους.

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ

Από όλη τη διπλωματική αλληλογραφία της «Αλκήστιδος» που έδημοσιεύσαμε σε δύο συνεχῆ φύλλα, ένα συμπέρασμα βγαίνει: πως ο κ. Χρηστομάνος, ο όποιος δεν μετέφρασε την «Αλκήστι», μολονότι είνε ποτισμένος έσα με το κόκκαλο με ξενική φιλολογία και με ξενικό πολιτισμό, μάς πρωτοπαρουσιάστηκε εδώ και με ξενικό κοστούμι: Με σακκί δηλ. του κ. Βουτιεριδῆ, με πανταλόνι του κ. Ποριώτη, με γιλέκο του κ. Μανῆ και με καπέλλο, Κύριος οίδε ποικανού άλλουνού κυρίου. Κ' επειδή οι κύριοι αυτοί αναγκάστηκαν, άγνωστών του και άβγαδείς του ένεκεν, να του πάρουν πίσω τα ρούχ' τους, άπόμεινε γυμνός, θεόγυμνος, με τὰ φυσικωμένα λογία του και με τὰ μπαγατάκια περι Τέχνης όνειρά του. Βλέπετε, για

αδιαντροπία του δεν λέμε τίποτε. Αυτή δεν έφιλοδόχησε να του την άφαιρέση κανείς: είνε και μένει κτημά του.

* *

Τώρα μιὰ σύντομη και άπαραίτητη ανακεφαλαίωσι της ύποθέσεως, έτσι σαν έπίλογο. Ο «Νουμάς» (φύλλο της 31 Αυγούστου) άπλως τον έρώτησε αν είνε δική του η μετάφρασι της «Αλκήστιδος» χωρίς και να αναφέρη τον πραγματικό μεταφραστή της.

Ο κ. Χρηστομάνος στην «Αστραπή» της 2 Σεπτεμβρίου με την περιφήμη δήλωσί του—την όποιαν ο καιμένος ο κ. Μαρκέλλος αναγκάσθηκε να υπογράψη— διακηρύττει: πως η μετάφρασι δεν είνε του κ. Βουτιεριδῆ. Αναφέρει μ' άλλους λόγους ΠΡΩΤΟΣ το όνομα του κυρίως μεταφραστου. Ο «Νουμάς» ούτε τον Βουτιεριδῆ ούτε τον Ποριώτη αναφέρει

Ο κ. Χρηστομάνος όμως δεν άρκείται σ' αυτό. Την άλλη μέρα δημοσιεύει στο «Αστυ» ένα γράμμα του Βουτιεριδῆ, άρνούμένου κατηγορηματικώς την πατρότητα της μετάφρασεως. Τότε ο «Νουμάς» αναγκάζεται, για να βγάλη από την γάχι του τον τίτλο του συκοφάντη τον όποιον ο έντιμότατος κύριος του εκόλλησε, να άποκαλύψη διά της «Εστίας» της 6 Σεπτεμβρίου που και πως και ποτε έμαθε πως η μετάφρασι εγένεε από τους κκ. Βουτιεριδῆ και Ποριώτη.

Τὰ πράγματα στο σημείο αυτό μένουν ακόμα θολωμένα. Έκείνο το άναθεματισμένο γράμμα του Βουτιεριδῆ, τί τὰ θέλετε, έχειροτονούσε τον κ. Χρηστομάνο μεταφραστή της «Αλκήστιδος» και τον «Νουμά» συκοφάντη κακοηθέστατον. Έρχεται όμως ο Ποριώτης, το παληκάρι ο Ποριώτης, και με το γράμμα του το άποκαλυπτικώτατο («Εστία» 3 Σεπτεμβρίου) βάζει πρόσωπα και πράγματα στη θέσι τους. Ο κ. Χρηστομάνος ξεσκεπάζεται, με μιὰ σατανική άβρότητα και μ' ένα χιούμορ Έγγλεζικο, γνησιώτατο, και η «Αλκήστις» χωρίζεται εις τρία μερικὰ από τὰ όποια ο έπί δυό ελόκληρα χρόνικα ποζάρων ως μεταφραστής της: δεν παίρνει κανένα.

Από τον Ποριώτη ξεθαρεύει κι ο Βουτιεριδῆς: άρνήνει την έπιφύλαξι κατά μέρος και μάς άποκαλύπτει («Νουμάς» 14 Σεπτεμβρίου) πως του πήρε το πρώτο γράμμα ο κ. Χρηστομάνος, γιατί του το πήρε και γιατί το δημοσίευσε.

Την κατακεφαλιά αυτή η «Ν. Σκηνη» δεν την έπεριμενε. Και γι' αυτό αρχίζει να ζητάη γύρω της συμμάχους. Και βρίσκει τον χαριτωμένο κ. Πιερ Μωρεάς, τον αυτοτιτλοφορηθέντα ήμίθεον (έβλεπε και τελευταίο φυλλάδιο «Κριτικής»: «Ημίθεοι και Φιλισταῖοι υπό Πέτρου Ζητουριάτη») του ύπαγορεύει μιὰ συνέντευξι, βρίζει καπηλικώτατα τον Ποριώτη, τον άποκαλει άγράμματο (!) και άφου του άφαιρεί τον «Αλκήστι», προσπαθει να του άφαιρέση και την «Λοκαντιέρα» διά της μεθόδου της ύπαγορεύσεως.

Ο Ποριώτης όμως δεν είνε από κείνους που χαρίζουν κάστανα. Μ' ένα του γράμμα στην «Εστία» (13 Σεπτεμβρίου) και μ' ένα άλλο γράμμα του στο «Νουμά» (14 Σεπτεμβρίου) δίνει το τελευταίο κτύπημα στον θεατρώνη της Όμονοίας και τον άποδεικνύει ως έναν άνθρωπον κακής πίστewς, που ντραλισμένος από το ξεσκισμα της μάσκας του άγωνίζεται να σωθῆ με αδιαντροπες βρισιές και με ψευτιές χονδροειδέστατες.

* *

Αυτός είνε ο κύριος που ήρθε εδώ για να δημιουργήση το Έθνικό Θεάτρο και για να ρεκλαμάρη τον Παλαμά. Για μάς ρωτήσετε τώρα: Κ' ήταν ανάγκη να γίνη τόσος λόγος γι' αυτόν τον κύριον;

Βεβαιότατα! Άφου ο κύριος αυτός άποθρασύνθηκε από την άνοχή μας και την άνοσιία μας τόσο ώστε να μην περιορίζεται στις κερδοσκοπικές έπιχειρήσεις του, αλλά να ζητάη να μάς καθίση και στο σβέρκο, έπρεπε μιὰ και καλή να ξεσκεπαστή για να συνειθίτη να τῆσεται εκείνους που με την ρεκλάμα τους τον εκάναν να κοκορεύεται σήμερα και για να πάψη να φασκελώνη από πίσω από την βελουδένια αυλαία του εκείνους που με τον παρὰ τους συντελούν στο πανηγυρικό ρεζίλιμα του όνειρου της Κόγχης του Διονύσου.

Υστερ' από το μασκαράλχη της «Αλκήστιδος» θάφήση ο κ. Θεατρώνης την κόγχη του Διονύσου ήσυχη και θα συμμαζευθῆ κάτω από το ύποβολείο της κόγχης της Όμονοίας. Και το κέρδος για μάς, που τον είχαμε ως τώρα σαν κακό σπειρί στο σβέρκο μας, δεν θα είνε μικρό.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

7 ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ 7

ΑΛΕΞ. ΠΑΝΤΑΖΗ

ΜΑΛΛΙΑΡΟΣ ΚΑΙ ΜΑΛΛΙΑΡΟΙ

Το άγνό παραγωγικό πνεύμα μάς ειπε τη γνώμη του όρθά-κορτά, και μάς έδειξε την αλήθεια με τὰ έργα του, που να μπορέσουμε και μάς να μορφώσουμε γνώμη. Η μελέτη αυτών των έργων θα μάς πειθαναγκάσει να παραδειχτούμε τη δημωτική για φιλολογική μας γλώσσα κι ές λυπηθή ως δουλωθείδα άπιδών κάποιος γούλεγε πως η «δημώδης... ούτ' εν τῆ ποιήσει είνε άνεκτή» (Κ. Ράδου. Ο εν Γαλλία κ. τ. λ.) κ' έχουσε μαύρα δάκρυα όταν είδε το «Ψάουστ» του Γκαί-ε μεταφρασμένο σε ζωντανή κάπως γλώσσα από τον κ. Προβιλέγγιο. Υ-

στερ' από τόσα που βλέπει κι άκούει κανείς, πως να μην πιστέψη πως οι κ. καθολολογάδες δε διαβάζουν, δεν ξεετάζουν—και μιλούν;

Ό,τι κι αν πῆ για την άληθινή μας γλώσσα ένας καθηγητής, ως είνε και πρώην, ό,τι κι αν πῆ ένας καθαρολόγος, δε μάς πειράζει. Άπό τὰ λογία τους μονάχα φαίνονται πως είνε ο ένας δάσκαλος κι ο άλλος δασκαλοπαίδι. Ο κόπος δεν άξίζει να συζητήση κανείς μαζί τους, και να βελήση να τους δείξη το σωστό, γιατί ως κι όταν ήθελε δυνηθῆ τινάς να τους δείξη τόσο φανερά, όσο είνε το δύο και δύο κάνουν τέσσερα, την άπάτη, δεν ήθελε κατορθώσει μήτε με αυτό να τους πείση». (Κονεμένος) Άφου για ένα δάσκαλο και για ένα δασκαλοπαίδι η λέξη «μαλλιάρος» είνε συνώνυμη με «έπικναστήτης», «αίρετικός», «άντεθνικός», «άστοιχειώτος», «άμεταδιδάκτος», «άνερμάτιστος», κ. τ. λ., ως τους αφήσουμε και μάς να ξεθυμαίνουμε με τη σοφία τους και να θουραλίζονται με τη γνώμη τους, γιατί δε θα καταδέχονται ν' άνούνε «αίρετικούς» και «άμεταδιδάκτους». Έμεις πρέπει να τους άκούμε, και να τους διαβάζουμε—για να μιλούμε, μονάχα τους παρακαλούμε να μη μάς φορτώνουνε με τόσα πολλά κοσμητικά έπίθετα, γνωστά και κινουριοσιασμένα, κι ό,τι θέλουν ως κάνουν.

Άς κάμου ό,τι θέλουμε, μόνο ως μάς αφήσου και μη μάς έπειράζουσι σαν πρώτα μπλεξι να ζήσου.

λένε κάτι κρητικοί στιχοί.

Πως μιλούν οι δασκάλοι και τα δασκαλοπαίδια βάνηκε από τα λογία του κ. πρώην καθηγητή, στο Ζάππειο, κι από τα λογία του κ. καθαρολογά, στο ζενοδοχείο.

Το περιεργο—ίσως και το κακό—είνε που πολλοί άθωοι άνθρωποι, χωρίς να θέλουμε να δείξουμε σοφία, χωρίς να θέλουμε να προβάλλουμε γνώμες, λένε ό,τι άκούσουνε με μεγάλη όση φαντασίας, και με μωροπιστία βυζαντινού χρονογράφου.

Μούτυγε μιὰ φορά ν' άκούσω έναν πολυ καλόν άνθρωπο, ήλικιωμένο, να μιλή για τους «μαλλιάρους», χωρίς να τους ξερη, δίχως να ήχη ιδέα από φιλολογία κι από γλώσσα φιλολογική. Ο άθωος αυτός άνθρωπος είχε άκούσει από άλλους πως υπάρχουν «κάποιοι μαλλιάροι» και πως αυτοί γράφουν άπλά, μα έχουν κι άλλους άγνωστους σκοπούς. Ο άνθρωπος αυτός δασκαλονεκρωμένος δεν είταν, γι'α γλώσσα δεν πολυτοκίζουσαν, άφου με τη γλώσσα που έφερε παιδιοθε συνεννοούνταν πολυ ώραία, κι όμως έλεγε, θυμούμε καλά, σε μερικούς που δασκαλοβρίζανε τους «μαλλιάρους».

—Τί να σάς πω, παιδιά: μου φαίνεται πως δεν πρέπει να τους καταδιώκουμε (1) αυτοούς τους «μαλλιάρους». Έμαθα πως είνε πολυ δυστυχημένοι άνθρωποι.

ΠΕΖΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΑΝΑΡΤΗ ΕΡΩΤΙ

Ένα πλάσμα παρθένο αγάπης.
Αυτό δεν ήξερε αγάπη τί θα 'πῆ.
Θέλησα να τό μάθω και δὲ μ' ένοιωσε.

Θέλησα να τό μάθω ν' αγαπήσω τῆ νιότη
και τὴν ομορφιά του.

Ίσως μιὰ μέρα τότε θαύοισκε τὰ μάτια μου
ζωγραφισμένη τὴν εικόνα του και μ' αγαποῦσε.

Όμως δεν ένοιωσε αυτόν τὸν έρωτα, έρωτα
παρθενοῦ Ναρκίσου.

Αφού έχασε τ' ανοιξιμίτικα άνθη και τὰ γροῦδια
κι' αφού άγρονια μαράθηκε. τότε αγαπήσε τὴ νιότη
του τὴν περασμένη. Γέριμος Νάρκισος!

Αγάπησε κ' έμένα τὴν αγάπη μου, γριὴν αγάπη!

15 Αὐγούστου

ΠΑΝΟΣ ΚΑΛΟΘΕΟΣ

Ο ΓΥΝΑΙΚΟΚΟΣΜΟΣ

ΤΟ ΣΑΛΟΝΙ ΜΑΣ

(Η στήλη αυτή, άνήκει στις κυρίες και διαβύθεται
από τὴν δ. 'Αρδαφροῦσα. Όποιος έγραψε και στο περ-
σμένο φέλλο, ή στήλη αυτή είναι τὸ ελεύθερο βήμα τοῦ
γυναϊκοκοσμοῦ από τὸ λοιπὸν ή κάθε μιὰ κυρία ήμπορει
να πῆ τὴ γνώμη της και να τὴν συζητήσει. Τὰ γράμματα
στέλνονται στο γραφείο τοῦ «Νουμά» με τὴν σημείωση:
«γιά τὴν δ. 'Αρδαφροῦσα»).

ΑΤΕΙΔΟΛΟΓΗΜΑΤΑ

Πρώτη πρώτη έρχεται στὸ σαλόνι μας ἡ δ.
'Α τ θ ς. Καλῶς τὴν! Είναι τόσο καλὴ, αφού «δεν
έχει λόγους να μοῦ εκφράσῃ τὸν ένθουσιασμό της
διὰ τὴν εἰτυχή έμπνευσιν ποῦ εἶχα να ιδιώσω τὴν
στύλὴν αὐτήν». Η έμπνευσίς καλὴ, ἀλλὰ να ιδούμε
και τὸ ἀποτέλεσμα! 'Ας είναι! Αὐτὸ με τὸν καιρὸ
θα φανῆ!

'Ας ἀκούσουμε τώρα τι λέγει και ἡ δ. 'Α τ υ ς :

— 'Έχω μιάν ήπιορὴν, φιλιτάτη μου. Γίνεται τό-
σος λόγος τὰς ἡμέρας αὐτὰς εἰς τὰς έφημερίδας περὶ
τινος ποιητοῦ, ὃ οἱ οἱ εἰς ἐξέδωκεν πολυτελέστατον

μονάχα ἤθελα να μάθω ἴπ' αὐτοῖς τοὺς κυρίους, ποῦ
ματαιοπονῶν, ἀργολογῶν, ἀναμάτημα, κηρύττουν ἐκ
τῶν προτέρων πᾶσαν τοῦ γλωσσικοῦ ζητήματος ἀνακί-
νησιν), και πιστεύουν πῶς αὐτοῦτο εἰλόθη πρὸ πολλοῦ,
ἀφού ὅλοι έννοοῦσι: τὴν καθαρεύουσαν τῶν εφημερίδων κ
τ. λ. β. (Ροῦδη. Τὰ Εἰδωλα.) 'Ηθελα λοιπὸν να τοὺς ρω-
τήσω τί θέλουν και μὰ; κοπανοῦν τὴ «γλώσσα τοῦ τύπου»
ἀφού ὃ τύπος δηλ ὅλες οἱ φημερίδες μαζί δεν παρου-
σιάζουν καμμιὰ γλώσσα ὁμοιόμορφη και συστηματοποιη-
μένη. Πάρτε δυὸ φημερίδες 'Αθηναϊκὴς («'Ακρόπολις») και
α' 'Αθῆναι», μιὰ Πολίτικη («Ταχυδρόμος»), μιὰ Σμυρ-
ναϊκή («'Αμύθειος»), μιὰ Σαμιώτικη («Φῶς»), μιὰ
Τεργεστίνικη («Νέα 'Ημέρα»), και κάμνετε μιὰ καλὴ
ἔγταση στὴ γλώσσα τῆς μιᾶς και τῆς ἄλλης. Θὰ ἰδῆτε
τρομερὴ διαφορὰ. 'Αλλῆ πλησιάζει πρὸς τὴν ἀληθινὴ μας
γλώσσα πολὺ. ἄλλῆ λιγότερο, ἄλλες είναι μούριες, ἄλλῃ
είναι ὀλοζούντανῆ και ἄλλῃ σωστός βάρσιος πόλος. Ποιά
ἀπ' ὅλες κρατὰ τὸ μυστικὸ τῆς «γλώσσας τοῦ τύπου»;
Σὲ ποῖδ μέρος καθήμείς θὰ ζητήσουμε τὴν ονειρευτὴ
αγλώσσα τοῦ τύπου; Στὸ κύριο ἄρθρο, στὸ χρονογράφ-
ημα, στὰ διαφωτιστικά, στὴν ἐπιφυλλίδα;
Ποῦ: Προσεῖστε ὅμως καλὰ! μιλοῦμε γιά Γλώσσα. Κι
ὅταν λέμε Γλώσσα, λέμε γλώσσα ἔθνικῆ, με τὴ γραμ-
ματικὴ της, τὸ τυπικὸ της, με τὸ συνταχτικὸ της, με

βιδλίον, περιέχον τὰς εἰκόνας μερικῶν πεφημισμέ-
νων (ἄχ' αὐτὸς ὁ ἀναδιπλασιασμός σας, φιλιτάτη
'Ατθίς!) 'Ατθίδων, πλασιουμένας ἐντός στίχων του.
Περὶ τοῦ ποιητοῦ αὐτοῦ και τοῦ λευκόματός του
ὄλαι αἱ εφημερίδες ὀμιλοῦν εἰσθίμως. Τί ἔπαισε,
παρακαλῶ, ὁ ἀνθρωπος διὰ να σατυρίζεται; 'Ἐπειδὴ
ἔμνησε τὴν καλλοινὴν και ἠθέλησε να δείξῃ, ὅτι
τὸ ἄρχαϊον κάλλος εξακολουθεῖ να κμάζῃ ὑπὸ τὴν
σκιάν τοῦ ἱεροῦ βράχου τῆς 'Ακροπόλεως;

Δὲν ἔπαισε ὁ ποιητής, φιλιτάτη μου, κ' έχεις
δίκαιον να διαμαρτυρεσαι γι' αὐτό. 'Ἐπαισαν ὅμως
οἱ κύριοι ἀδελφοί, σύζυγοι και γυνεῖς ποῦ ἐπέτρει-
ψαν να σατυρηθοῦν με 'Ἐξαρχοπουλικὸς στίχους
τῆγαπημένι τους πρόσωπα. Αὐτὴν τὴν ματαιο-
δοξίαν τῶν διαφόρων κυρίων ἔπαιπε να χτυπήσουν
και να σατυρήσουν οἱ εφημερίδες και ὄχι τὸν ἀκα-
κον ποιητὴν, ὃ ὅποιος ἐξεμεταλλεύθηκε αὐτὴν τὴν
ματαιοδοξίαν, ἀφού τοῦ ἔδωκεν τὴν ἄδεια να τὴν
ἐκμεταλλευθῆ.

Βλέπετε μὴλιν τὴν ἐξυπνάδα ποῦ κauxῶνται οἱ
κύριοι πῶς ἔχουν, εξακολουθοῦν ἀκόμῃ να πι-
στεύουν πῶς μ' ἔνα σονέττο τοῦ κ. Νέη — και τί
σονέττο, θωέ μου! — ἐξασμαλίζουν ἔνα διπλωμα
φωροῦσιτος γιά τις κυρίες τους, θυγατέρες τους και
συζύγους τους, και μιάν ἄδειαν ἀθανασίας.

ΤΟ ΜΑΝΤΗΛΙ ΤΟΥ ΜΠΑΜΠΙ

Τὸ γράμμα τῆς κ 'Α ν τ ὀ π η ς, τὸ λακωνικό-
τατο ἀλλὰ και εὐγλωττότατο, τὸ δημοσιεῖω ἀνευ
σχολίων. Λέγει τόσο τὸ γράμμα αὐτό, ὅστε κάθε
σχόλιον θα τοῦ ἐχαλνοῦσε τὴν χάρι και θα τὸ ἄσχ-
μιζε.

Η κ. 'Αντιόπη έχει τὸν λόγον:

— 'Ο μπαμπῆς είναι καλὸς νοικοκύρης, χωρὶς
πολλὰ γράμματα, ὃ ὅποιος κατόρθωσε νικόκτησῃ
μερικὰ παραδάκια εἰς τὸ ἐμπόριον. Η μιὰ εὐρί-
σκειται εἰς τὸ ἴδιον ἐπίπεδον ἀνατροφῆς και μορ-
φώσεως μ' αὐτόν. Και ἡ κόρη, μιὰ χαρατωμένη ξαν-
θοῦλα ὀκτὼ ἐτῶν, έχει Γαλλίδα παιδαγωγόν. 'Ἐνα
βράδῃ ἔφαγα εἰς τὸ σπίτι τους. Τὴν στιγμήν ποῦ ἡ
παιδαγωγός συνεδούλεσε τὴν μικράν, Γαλλιστί πάν-
τοτε, πῶς να χαριετῆ ὅταν σπκῶνεται ἀπὸ τὸ τρα-
πέζι, διὰ να φαίνεται πῶς έχει ἀνατροφήν, ὃ μπα-
μπῆς μετεχειριζέτο τοὺς δακτύλους του ὡς ρινό-
μακτρον. Η μικρούλα ἡ κ ο υ ε τὴν Γαλλίδα, κ'
ἔ β λ ε π ε τὸν μπαμπᾶ. 'Απὸ τὴν θ ε ω ρ η τ ἰ κ ἡ ν
ἀνατροφήν ἡ ἀπὸ τὴν π ρ α κ τ ἰ κ ἡ ν κ' ἔ φ η ρ -
μ ο σ μ ἔ ν ν θ ἃ ὤφελθῆ περισσότερον:

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Η δ. 'Ε λ ἔ ν η ε. με παρακαλεῖ να μὴ δημο-
σιεύω τὸ γράμμα της, ἀλλὰ να τῆς ἀπαντήσω στὴν
ἐρώτησι ποῦ μοῦ ἀπευθύνει. Θέλει μόνο ἐγώ να
τὴν γνωρίζω τὴν ἐρώτησι και δὲν τὴν πειράζει ἄν

τὴν ἀπάντησί μου τὴν διαβάσων κ' ἄλλοι. Γενν-
θῆτω λοιπὸν ἡ ἰδιοτροπία της!

... 'Ας προσπαθῆσῃ να τὸν κἀνῃ να τὴν ἀγα-
πήσῃ κ' αὐτός. Στὸ χέρι της εἶνε. Οἱ ἄνδρες στὸ
ζητήμα αὐτό εἶναι περισσότερο ἀπαιτητικοὶ ἀπὸ
ἡμῶς. Σὲ μᾶς ἡ ἀφ' ὁμοῦ εἶναι ἀρκετὴ να νῶς δε-
σμεῖσῃ. 'Οχι ὅμως και τοὺς ἄνδρες. Αὐτοὶ συγκι-
νοῦνται ὅταν βλέπουν μιὰ γυναίκα νῶθοσιώνεται
σ' αὐτοῖς. ένθουσιάζονται ἀλλὰ δε δένονται. 'Αν
θέλῃς μάάλιστα, ἡ μεγάλη ἀφοσίωσι τοὺς πειράζει,
τοὺς φέρνει κόρο. 'Αλλὰ εἶναι ἕκαστο ποῦ τοὺς
κρατεῖ δεμένους κοντὰ μας. Εἶναι ἡ ἐκτίμησι
πρὸς τὸ πνεῖμα μας, πρὸς τὸν χαρακτήρα μας.
Μὲ τὰ γλυκὰ μας λόγια τοὺς νανουρίζουμε, με τὴν
ἀγάπῃ μας τοὺς βυθίζουμε εἰς ἕκστασι, ἀλλὰ με τὸν
χαρακτήρα μας τοὺς ὑπ' ἀτάσσομε!

'Έχει χαρακτήρα; Μπορεῖ να τοῦ δείξῃ πῶς
τὸν ἀγαπᾷ, ὄχι ἐπιπόλαια, ἀλλὰ βαθεῖα. ὅτι τὸν ἀ-
γαπᾷ γιὰ τὸ ν ο ι ὴ ὲ ι, γιὰ τὸ εἶναι εἰς θέσιν
να ξεχωρίσῃ τὰς ἀρετὰς τῶν και τὰς ἐκτιμήσῃ;
Τότε ἄς μὴν ἀνυποχῆ. Θᾶναι δικὸς της πάντοτε.

Η ΑΡΔΑΦΡΟΥΣΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Έντοκοι καταθέσεις

Η Έθνική Τράπεζα δέχεται έντόκους κατα-
θέσεις εἰς τραπεζικὰ γραμματῖα και εἰς χρυσόν, ἢ-
τοι φράγκα και λίρα; στερόλινα; ἀποδοτέας εἰς ὀρι-
σμένην προθεσίαν ἢ διαρκείας. Αἱ εἰς χρυσόν κα-
ταθέσεις και οἱ τόκοι αὐτῶν πληρώνονται, εἰς τὸ
αὐτὸ νόμισμα εἰς ὃ ἐγένετο ἡ κατάθεσις, εἰς χρυ-
σόν ἢ δι' ἐπιτυχῆς ὄψεως (chéque) ἐπὶ τοῦ ἐξω-
τερικοῦ κατ' ἐπιλογὴν τοῦ ὀμολογητοῦ. Τὸ κεφάλαιον
και οἱ τόκοι τῶν ὀμολογητῶν πληρώνονται ἐν
τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι και τῆ αἰτήσῃ τοῦ
καταθέτου ἐν τοῖς ὑποκαταστήμασι τῆς Τραπεζῆς,
ἐν Κερκυρα δὲ, Κεφαλληνίᾳ και Ζακύνθῳ διὰ τῶν
ἐκεῖ ὑποκαταστημάτων τῆς 'Ιονικῆς Τραπεζῆς.

ΤΟΚΟΙ ΤῶΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ

Table with 2 columns: Κατ' ἔτος and διὰ καταθέσεις. Rows include terms like 1)2 ταῖς ο)ο, 2, 3)2 ο ο)ο, 2, 4, 5 and their corresponding monthly periods (6 μην. τοῦλάχισ., 1 ἔτους, 2 ἐτῶν, 4, 5).

Αἱ ὀμολογίαί τῶν έντόκων καταθέσεων ἐκδί-
δονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ καταθέτου ὀνομαστικαί ἢ
ἰνῶνυμοι.

ΤΕΛΟΣ

Ο ΝΟΥΜΑΣ, ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ Μ' ΟΚΤΩ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΠΟΥΛΕΤΑΙ: Στά κίβρια των πλα-
τειών Συντάγματος, Όμιλοίας, Υ-
πουργείου Οικονομικών, Σταθμού Τρο-
χιοδρόμου (Οφθαλματρείον), Σταθ-
μού Υπουργείου Αεροδρομίου (Ομιό-
νοια).

Ο ΝΟΥΜΑΣ δέχεται από τις επα-
ρχίες και τριμήνους ανδρομυτές, με δύο
δραχμές προπληρωτές την τριμηνία.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΤΟ ΡΕΖΙΛΕΜΑ

της δίδων διέθνους Έπιθέσεως δέν τό γλυτώσαμε
θυμηθήτε τί έβόναζε ή «Νουμάς» έδώ και πέντ
μίνες! Ποιός τόν άκουγε όμως; Ο τύπος σύσω-
μος ανέλαβε συστηματικώς τήν ύποστήριξη της.
Η Κυβέρνησις περιωρίσθηκε να διορίση έναν αντι-
πρόσωπόν της σ' ατήν τόν κ. Διακόπουλο, και
σταύρωσε ύστερα να χείρα της. Το Παλάτι, έστω
και ήμειπισθίμως, παρενόηθη στή έγκαίνιά της
Ο κ. Κορδέλλας και οι άλλοι κύρια, οι όποιοι ψο-
φήνε για ρεκλάμα —δέν έβλεπε ρεκλάμα πάντοτε, να έν-
νοούμεθα! — κ' οι όποιοι σήμερα στήν μπόρα έγιναν
άφαντοι, τήν έθεσαν υπό τήν εύεργετικήν σκέπην
των πτερυγίων των. Κ' έτσι τό μπαγιατοπάζαρο του
Ζαπτείου έποζήρισε για λίγο καιρό, έγδαρε άρκετό
κοσμάκη και κατέληξε σήμερα στή μπούμι της πτω-
χεύσεως.

Και δέν μπορούσε παρ' αϊτού να καταλήξη μια
επιχείρησις που έστηριζότανε ήπάνω σέ ρεκλάμες
του ήλικ και στου ναιήμονος κοινού τήν άφέλεια.
Τί φωνάζουνε σήμερα οι έφημερίδες εναντίον της
και δε βουδαινούνται; Τι δυσκολεύεται ή Κυβέρ-
νησι να τήν ύπ-στηρίξει χρηματικώς, άφού επέ-
τρεξε τήν δημουργία της; Γιατί τήν άφήνουν έτσι
στήν τύχη της και τήν κακομοιριά της;

Ο κ. Κορδέλλας θα πάρη τό καπελλάκι του, θα

χαρητίση φιλομειδέστατα τό άμαρτωλό χτίριο και
θα τραβήξη σπιτάκι του. Οι διευθυνταί της, ύποδι-
ευθυνταί της και άνθυποδιευθυνταί της θα τσεπώ-
σουν όσον παρά περισσότερο ήμπορέσουν και τρέχα
να τούς πιάσης ύστερα. Οι δανεισταί της θα κατα-
σχέσουν ό,τι βρι ύν μπροστά τους.

Οι δυστυχισμένοι όμως έκθέται που πιώσθηκαν
σάν τό πουλί στή ζόβεργα, με τίς ρεκλάμες, κ' έ-
στειλαν τά πράγματά τους κ' έξόδεψαν τά μαλλο
κέφαλλά τους, κ' έπίστησαν πως κάτι θα κερδίσουν
άπ' αϊτό τό τσιφούτ πανηγύρι, τί θάπογίνουν;
Ποιός θα τούς άποζημιώση και τό σπουδαιότερο
ποιός θα τούς βοηθήση να πάρουν τά πράγματά
τους πίσω. άν έννοείται πρόκειται να τά πάρουν
ποτέ;

Ντροπή! Ντροπή! μέσα στήν πρωτεύουσα,
τήν όποιαν θέλουμε να τήν λέμε και καρδιά του
Έλληνισμού, να γίνονται τέτλια μασκαράλίκια.
Ντροπή να ξεγελιούνται δικοί μας και ξένοι τόσο
χονδροειδέστατα! Ο τύπος έχει καθήκον να βου-
δαθή. Και ή Κυβέρνησις όφείλει δίχως νάργοπορή
και να χάνεται σέ άγονες συζητήσεις, να έγκατα-
σταθή έπίσημως εκεί μέσα και να παραδώση στόν
καθένα τό εκκεμά του, έμποδίζουσα μ' αϊτόν τόν
τρόπο τήν μισαδιά των λαφύρων για τήν όποιαν
και άρχισε να συγκουθενιάζεται.

ΚΑΠΟΙΟΣ

φίλος μας ύπογραφόμενος Χατζηδρόκης μ' έ-
στειλε ένα τσουχερό έπίγραμμα για τόν κ. Χα-
τζηδάκι, συνοδευμένο με τήν ακόλουθη σημείωσι:

«Ο κ. Χατζηδάκις άπευθύνθη στήν Ακαδη-
μία του Βερολίνου κ' έζήτησε να τού διαβάτη κά-
ποιο άνάγνωσμά του εις άπάντησιν του κ. Κρουμπά-
χερ, κι από τήν Ακαδημία του άπάντησαν μ' ένα
όχι ξηρότατο.

Νά και τό έπίγραμμα:

«Ένα πουλάκι κάθουσαν uniter der Linden κάπου,
και τραγουδούσε κ' έλεγε μ' ανθρώπινη λαλιόσα,
Μπρέ Χατζηδάκι, μπρέ Ζουρλέ, δε κάθουσαν σ' αϊγά μου
Μόν' γύρευες να μ' έρθης και στήν Ακαδημία
να μ' διαβάτης ξέψαλμο για τόν καλό Κρουμπάχη!
Και σούγραψαν κάλλιο να π'ες στήν εκκλησιά, κατ' έμενε.
να σε διαβάση, ένας παπάς, γιατί σωστά δέν τ' έλες.

Χατζηδρόκης

ΤΟ ΚΑΗΜΕΝΟ

τό παιδί! δέν τ' έφήνουν ήσυχο εκεί που θάφτηκε;

Τά σπλάχνα του τά παράλαβαν από τήν μια
μεριά οι γιατροί για να νακαλύψουν μέσα σ' αϊτά
τό φαρμάκι που τόρεσε στόν τάφο, κι από τήν άλλη
μεριά οι δημοσιογράφοι για να ξητήσουν τήν κυκλο-

φορία τους, αγωνιζόμενοι να νακαλύψουν μέσα σ'
αϊτά έρωτα φανταστικό και μυθιστορηματικές πε-
ριπέτειες!

Νά τό δ'ήτε! Αύριο μεθαύριο θα βγ' στή
μέση και κανένας εκδότης να διαλαλήση στούς δρό-
μους με πεντάλεπτα φυλλάδια τούς έρωτας του
Αϊκντος και της Έλένης. Έκείνος εύελπις, εκείνη
μοδιστρούλα. Και να πεθάνη ο εύελπις φαρμακω-
μένος, από άγάπη! Είνε τόσο δελεαστικά δ' αϊτά
και τραβάνε τόσο τούς άναγνώστες!

Μήπως δέν έγινε τό ίδιο με τήν Μάρτη και με
τόν Μιμίκο;

Η δουλειά των «Δύο Κερδίων» επαναλαμβάνε-
ται και τίποτε παραπάνου.

ΑΞΙΖΕΙ

μια σύστασι θερμή ή Έμπορική και Βιομηχανική
Ακαδημία του κ. Όθωνος Γουτοπούλου, ή όποία
τόσα Έλληνόπουλα ως τώρα έσωσε από τήν ύπαλ-
ληλική διακονία και από τήν Έπιστημονική λώβια.

Αντιπανεπιστήμιο τό εκάλεσε ο κ. Γαβριηλί-
δης τό έθνικώτατο αϊτό ίδρυμα και σωστό αντι-
πανεπιστήμιο είναι, αφού αϊτό θα μ'ς βγάλ' ήτους
δουλευτάδες που θα πνίξουν με τή δουλειά τους τά
λόγια των άεροκοπανιστάδων του σκορπάει κάθε
χρόνο σ' όλον τόν Έλληνισμό τό φλογερό κα-
μίνι μας.

Κρίμα μονάχα που οι γονιοί δέν έννοιωσαν ή-
κόμη καλά καλά τήν εύεργετική άποστολή της
Έμπορικής και Βιομηχανικής Ακαδημίας και δέν
έτρεξαν να ζητήσουν σ' αϊτήν τήν σωτηρία των
παιδιών τους. Κρίμα και γι' αϊτούς και για τό
Έθνος!

ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΑΤΟΙ

κ' έθνικώτατοι οι λόγιοι που άναγκάζουν τόν κ. Δη-
λιγιάννη να ζητήγη με κάθε θυσία της Βουλής τή
διάλυσι.

Μ'ς τούς ειπε ο ίδιος κουθενιάζοντας με τόν
ρεπόρτερ κάποιος: Αθηναϊκής έφημερίδας, κ είναι
πραγματικά υπεράξιοι ν' άπαθανατισθούν.

Ακούστε τους!

— Όταν, ειπε, τοιαύτα μεγάλα ζητήματα,
οιον τό της έφαρμογής του Συντάγματος, τό Οίλο-
νομικόν και τό Μακεδονικόν τίθενται μετά τόση
δξήτητος αντιμετώπια του Έθνους, ήμεις ούδόλως
δυναμέθα να σκεπτόμεθα πως θα έξοικονομήσωμε

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΟΥΜΠΑΧΕΡ

Ο έλληνοιστής James Hope Moulton, καθη-
γητής στή Didslury College του Μάντσεστερ,
γράφει σπουδαία κρίση στόν «Expository Times»
(από τά μεγαλειότερα άγγλικά περιοδικά) για τό
πολύκροτο έργο του Κρουμπάχερ. Το μεταφράζουμε
όλο τό άρθρο:

«Ένα μέρος μονάχα του μεγάλου τούτου τόμου
έχεισημασία για τούς άναγνώστες του «Expository
Times». Κ' έχει σημασία, πρώτα έπειδή όποιος
σπουδάζει τά έλληνικά της Νέας Διαθήκης θέλει
δε θέλει πρέπει να γνωρίζη και τά σημερινά ρω-
μαλικά, άλήθεια που πρώτη φορά μισοφάνηκε πρό

τριάντα χρόνια στόν άγγλικό «Winer» (γραμματική
της Νέας Διαθήκης) με κατάντησε θεοφάνερη όταν
οι πάπυροι έλυσαν τό πολύκαιρο αίνιγμα, «ποια εί-
ναι ή καθαυτή φύση της διαλέχτου της Νέας Δια-
θήκης». Το βιβλίον του Κρουμπάχερ όμως άγγίζει
κι άλλο πρόβλημα, που έχει μεγάλη σπουδαιό-
τητα για όσους επιθυμούνε να κυκλοφορή τό Βαγ-
γέλιο στήν Ελλάδα σέ γλώσσα που τήν νοιώθει
ο λαός. Τέλος μ'ς θυμίζει άνάλογα ζητήματα
και για τό είδος της άγγλικής γλώσσας που θα
ταίριαζε καλλίτερα για τό δικό μας λαό: άν θα
νοιώθανε δηλαδή καλλίτερα τήν παλιά φιλογολική
άγγλική μετάφραση, ή τήν καινούρια επιθεωρη-
μένη μετάφρασή μας, ή τήν άπλή σημερινή διά-
λεχτο του Dr Weymouth και των άλλων μεταφρα-
στών του ε! κ ο σ τ ο υ α ί ω ν α.

Ο δόκτωρ Κρουμπάχερ δε χρειάζεται να τόν
συστήσωμε στόν παραπολύ μικρό άγγλικό κύκλο
που σπουδάζει τά μεταγενέστερα έλληνικά. Η
μεγαλόχτιστή του Ιστορία της Βυζαντι-
νής Λογοτεχνίας, και τό Byzantini-
sche Zeitschrift που βγάξει είναι αρκετά πιστο-
ποιητικά για τόν έξοχώτερο σοφύ του καιρού μας
σε άντικείμενο που ο ίδιος του μέγα μέρος τόκαμε
να θεωρηται σήμερα ο άξιολογώτατο Το άνάγνωσμα

που έχουμε μπροστά μας είναι ίσως παραπολύ
πλατεία άνάλυσι της πρωτότυπης μαρφής του.
Καθώς είναι τώρα τυπωμένο, χρειάζεται έφτά ώρες
διάβασμα, και μ' όλη του τή δύναμη και τήν πει-
στικότητα φαίνεται σάν πολύ διεξοδικό. Είναι έ-
νας «Προτρεπτικός προς Έλληνας», μια υπερά-
σπισι για τή γνήσια νέα Έλληνική αντί της
«μοδίμης» της καθρεύουσας που δένει τά έλληνό-
παιδα με τ' άφύσικα δεσμά της άμα πρωτοπατή-
σουνε στή Σκολειό. Οι σημερινοί Έλληνες, (έπι-
κεφαλής τους, παράξενο να τό πούμε, ο μεγάλος
Χατζηδάκις, που δούλεψε περισσότερο από κάθε άλ-
λονα σοφύ για τήν επιστημονική έρευνα της Νεο-
ελληνικής), άφανίζονται για να περιορίσουν τή
φιλολογία, άκόμη και τή δημοσιογραφία στήν
«καθαρή» τή διάλεχτο. Ορίστε πρόχειρη συνταγή
της: Πάρε ένα κομμάτι Αττικής, κόψε τίς εύ-
χαικές, βάλε άντίς άπαρέμφατο τό να με ύπο-
ταχτική, μεταχειρίσου τό άς και τό θα και τό
δέν και μερικά άλλα παραδεγμένα ιδιώματα,
και λέγε πως τό άποτέλεσμα είναι ή «καθαρία»
γλώσσα του Πλάτωνα κατεβασμένη στήν εποχή
μας. Αν έγης να π'ες για πράματα που ο Πλά-
τωνας δέν τα γνωρίζε, σάβρωνε μακαρονισμούς σάν
τήν άμα έξοστειχία. κι άς λέγ' ο λαός

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Περιεχόμενα του αριθ. 69-70 των ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ: Γρηγορίου Ξενοπούλου 'Εθνική λατρεία.—'Αγγέλου Σημειώθη ΕΙΣ τὴν γυναῖκα (ποίημα).—Σ. Κ. Σακελλαροπούλου, Πρὸ ἑνὸς αἰῶνος.—Σίλλεϊ ποίημα, μεταφραστὴς Κ. Πρινάρη.—Δούσκων Τὰ ὑποδύχια.—Σπ. Δὲ Βιάζη 'Απὸ τὸν βίον τοῦ Σολωμοῦ.—Π. Νιρβάνη Φιλολογικὴ ζωὴ.—'Αρ. Κουρτίδου καὶ Κ. Μιχαηλίδου Θεατρικὰ ἄρθρα κλπ. καὶ ὑπὲρ τὰς 10 καλλιτεχνικὰς εἰκόνας, ἐκ τῶν ὁποίων μίαν θεωροῦμεν εἰκόνα τῆς καλλιτέχνιδος δ. Βίμαρμένης Ξανθάκη καὶ μίαν ρομαντικωτάταν τοῦ ποιητοῦ Μαλακάση. Τὸ 71ον τεῦχος τῶν ἑλληνοθηναίων περιέχει: I. Ν. Σβορώνου διηγητὸς Νουμ. Μουσιῶν, Τρεῖς βασίλισσαι τῆς Αἰγύπτου.—Ζ. Α. Παπαντωνίου, Ποιήματα.—Θωμά Θεοδοπούλου, Γιάννουλης Χαλεπίτης.—Κ. Μίνου, 'Στὸν Διόνυσον (ποίημα)—Σπ. Δ Βιάζη, 'Απὸ τὸν βίον καὶ τὰ ἔργα τοῦ Σολωμοῦ.—Μαρία 'Ἐρκου Εἰκοσιτέσσερα καὶ μία (διήγημα).—Παύλου Νιρβάνη, Φιλολογικὴ ζωὴ, Οἱ ἐρωτικοὶ μυθογράφοι τῆς Ἰταλίας.—Γράμματα.—Τέχνη.—Ἐπιστήμη.—Εἰκόνας.— Τὸ Ναυτικὸν τοῦ Βυζαντίου κατὰ τὸν ὀκτατον αἰῶνα ὑπὸ Μιχ. Γούδα. 'Ἐκδοσις Κριτικῆς. Ἱστορικὴ μονογραφία ἀναγνώστη γραμμένη ἀπὸ τὸν ὑποπλοίαρχο κ. ἑνὸν ἀπὸ τοὺς πρὸ μορφωμένους ἀξιωματικούς τοῦ ναυτικοῦ μας.

ΩΔΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

'Η Διεύθυνσις τοῦ Ὁδείου γνωστοποιεῖ, ὅτι τὸ μάθημα τῆς Μονωδίας λίαν εὐγενῶς ἀνέλαθε νὰ διδάξῃ ἡ κυρία Φεράλδν. Αἱ ἐγγραφαὶ εἰς τὸ μάθημα τοῦτο θέλουσιν ἐξακολουθήσει μέχρι τῆς 26ης τρέχοντος. 'Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Σ'εβρίου 1903
'Ο Διευθυντὴς τοῦ Ὁδείου
Γ. Ν. ΝΑΖΟΣ

ΦΤΗΝΕΙΑ-ΣΤΕΡΕΟΤΗΣ-ΟΜΟΡΦΙΑ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ
ΑΣΠΡΟΡΡΟΥΧΩΝ
ΜΑΡΙΑΣ ΚΥΠΡΙΑΔΟΥ
5 ΑΡ. ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΡ. 5

'Ὅλ' οἱ Ἀθηναῖοι εἰς αὐτὸ θὰ ῥάπτουν τὰ ὑποκάμισάτους καὶ δλ' αἱ Ἀθηναῖαι εἰς αὐτὸ θὰ παραγγέλλουν τὴν προικὰ του. 'Ἐπισκεφθῆτε το καὶ θὰ πεισθῆτε. 'Ὅχι λόγια ἀλλὰ πράγματα. Τὸ σύμβολον τοῦ νέου ἔργου τοῦ εἶνε:
ΦΤΗΝΕΙΑ—ΣΤΕΡΕΟΤΗΣ—ΟΜΟΡΦΙΑ

ΚΕΡΔΟΣ 312, 140 ΔΡΑΧΜΩΝ

Ναί! 312, 140 δραχμαὶ ἔδωκε μέχρι τοῦδε τὸ γρασεῖον τοῦ τραπεζομεσίτου κ. Γ. ΦΩΤΙΟΥ εἰς τοὺς πελάτας του. 'Ἦτοι ἐκ τῶν ἀγοραστῶν λαχειοφύλων διαλογιστῶν ἐκ τοῦ γρασεῖου τοῦ ἔχουσι καθ'ἑστὸν διαζῶρα ποσὰ, ἀνερχόμενα εἰς τὸν στρογγυλὸν ἀριθμὸν 312,140 δραχμῶν. 'Ὁ κ. Γ. Φωτίου θέλει ν' ἀναβιβάσῃ τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς 1.000,000 δραχμῶν. 'Ἐπιθυμῶν δὲ ἓνα συμμετάσχωσι τοῦτων πᾶσαι αἱ τάξεις τῆς κοινωνίας, ὅπως ἂν ἐλάττωσιν τὴν προκαταβολὴν δι' ἕκαστην λαχειοφύρον τῆς Ἑθνικῆς Τραπέζης εἰς δραχμ. 8 καὶ θέλοντας ν' ἀγοράσωσι τοιαύτην νὰ προσέλωσιν εἰς τὸ τυχερὸν γραφεῖον του, ὅπου πάντως θὰ κληρωθῇ μετ' ἀμοιβῆς ὁμοιογενεῖς καὶ τί χαρὰ νὰ εἶνε ἡ πρώτη μετὰ τὰς 70,000 χρυσῶν δραχμῶν τὴν 18 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. ὅτε γενήσεται ἡ κλήρωσις.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

—κ. Ι. Στ. 'Ὁ φίλος μὲς γράφει: τὰ δόλοῦθα γιὰ τὴν ὑπόθεσι: «Γιὰ τὴ Μακεδονίαν φοβοῦμαι θὰ χαθοῦν τὰ γράμματα καθὼς πάντα. Θὰ πέσουν σὲ χερίνα προξενικά, κί' ἔμε γόρευε. Μοναχὰ ἡ Κυβέρνησις θὰ τὴν σώσῃ όταν γίνοι τῆς ἀνθρωπιάς. Κάθε ἄλλο τοῦ κίκου».—κ. Συνταγματικὸ. Στὸ ἄρθρον 87! πόσο λυπουμένο ποῦ δὲν μᾶς περισσεύει χρόνος νὰ τὸ ἀρνησθεύμεν—ἀπαντοῦμε μ' ἓνα ἐπίγραμμα χαρακτηριστικώτατο:
Τὸ Σύνταγμα εἶναι βρῦσι
νερὸ τοῦ πῆξ καὶ πίνας.
'Ἐθόλιμας τῆ βρῦση;
καὶ πινατὰ δὲν θὰ πλύνωσι!

Δὲ τὸ παραδέχουσι πῶς ἀπὸ κειρὸ ἡ περιφρονη αὐτῆ βρῦση εἶναι ὁλοκλήρως καὶ λερῶναι καὶ κίτὰ κίττα τὰ πινατὰ:—δ. Τιτίκο. 'Ἐπὶ Ἀρσαφουσα δὲ μίλησε καθόλου γιὰ γλώσσα. Καὶ τὸν Κόντου τῆ γλώσσα ἀκόμα ἂν κουβεντιάζετε θὰ εἶτε ἀρχὴν στο κλίονι κί. Δὲν θὰ στενοχωρηθῆ καθόλου, ὅπως ἐλπίζουμε πῶς δὲν θὰ στενοχωρηθῆτε καὶ τρεῖς ἂν εἶτε κουβεντιάζετε με τὴν γλώσσα τῆς.—κ. Χρ. Β. Εὐχαριστοῦμεν. Στὸ ἄλλο φύλλον.—κ. Γ. Μαυτ. Καὶ τὸ δευτερο τὸ λάβαμε ἴσα ἀρνησθεύμεν.—κ. Judae Eirani. Τί γίνεται ὁ «Πίστερ Ἠλίος»; Ποτε ἐπὶ τέλος;—Για Μερ. Περιμένουμε τὸ διήγημα τοῦ Ὁσμάν. 'Ἐλπίζουμε πῶς δὲν θάρρηξῃ πολὺ ἀκόμα.—δ. Ἀρδοαφουσα. Φροντίστε νὰ πάρτε καὶ ἄλλα τρία καινούργια γράμματα ἀπὸ τὸ ταχυδρομεῖον. Σίς παρακαλοῦμε, ἴσα με τὴν Τετάρτη, τὸ βράδυ εἶχετε πάλιν τὸ ἔθρο σας.

ΣΤΟ ΦΥΛΛΟ

ΤΗΣ ΑΛΛΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

- Μπαύρον: «ΤΑ ΝΗΣΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ» μεταφραστὴς Ἀργύρη Ἐφταλιώτη.
- Πλάτωνος: «'Ο ΚΡΙΤΩΝΑΣ» μεταφραστὴς στὴν ἐθνικὴν γλώσσα ἀπὸ τὸν κ. Γ. Σταμόπουλο.
- Σιμ. Σταθ. Γ' ἀναγνώσματα τῶν ἐφημερίδων.
- Βάλλεν-Στάιν: ΛΟΓΙΑ ΕΝΟΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ οἱ συνδρομηταὶ τῶν Ἀθηνῶν ὅσοι ἀλλάξαν κατοικίαν, νὰ μᾶς τὸ δηλώσουν γιὰ νὰ ξέρουμε ποῦ νὰ στέλνουμε τὸ φύλλον.

Παρακαλοῦνται καὶ οἱ λίγοι συνδρομηταὶ τοῦ ἔξωτερικοῦ ποῦ δὲν ἔστειλαν ἀκόμη τὴν συνδρομὴν, νὰ μᾶς τὴν στείλουν ἄφου, καθὼς εἶναι γραμμῆνο καὶ στὸν τίτλο τοῦ φύλλου, ἡ συνδρομὴ πληρώνεται μπροστὰ.

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗ
“ΩΡΕΣ”
Πωλοῦνται ἄρακιες 3 στὰ βιβλιοπωλεῖα τῆς ΕΣΤΙΑΣ, ΜΗΕΚ, ΕΛΕΥΘ-ΡΕΘΔ ΔΑΚΗ.

BIBLIΟΔΕΤΙΚΟΝ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΝΙΚΟΛ. Σ. ΛΑΡΔΗ

Τὸ τελειότερον ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ πλουσιώτερον εἰς μηχανήματα
ΕΚΤΕΛΕΙ ΟἱΑΣΘΗΠΟΙΕ ΣΧΕΤΙΚΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΑΘΗΝΑΙ—ΟΔΟΣ ΠΡΑΞΙΤΕΛΕΟΥΣ 28

ATELIER DE RELIEUR
N. S. LARDIS
ATHENES—RUE PRAXITELLES 28.

- 'Ε, καμένες, κατσητε! Γάνιασε πιά τοῦτος νὰ λέη.
- Μαρή, τυττος κατάκατσε αὐτοῦ πιά! Θὰ μὴ διαβῆ πιά;
- Σοὺς ντὲ, καμένη. Κρυμπτίζεσαι!
- Μαρή, ἀκόμα θὰ πῆ; 'Αμὲ τί λέει;
- Τὴν τύφλα του καὶ τὴ μούντζα του λέει πιά.
- Ἀρσεντα, διάβα ἔπαρε ἓνα σημίτι καὶ λίγεψε ἡ καρδιά μου, καμένη.
- Μαρή Ζωργιώ, παίνατε καὶ τὸ παιδί τὸ καμένο.
- Διάβα μιά. Φτάνει σε πιά. 'Ατός σου λέει τα, ατός σου ἀκούεις τα.
- Καὶ ὅταν τελείωσε:
- Μαρή, κατέβηκε πιά.
- Δόξα σοι ὁ τ'εγὼ. 'Αμὲ πιά νὰ φράξῃ.

Ο ΑΝΗΣΥΧΟΣ

Ο ΣΑΝΑΔΟΧΟΣ

Φίλιππος Νομάς
'Ἐδιχάσα ἓνα ποιηματάκι εἰς τὸ χθεσινὸ φύλλον τῶν «Ἀθηνῶν» κ' ἐγέλασα ὄχι τόσο μετὰ τὸ ποίημα τὸ ὅποιον ἦτο ἀνίκων καὶ τὸν γέλωτα νὰ μοῦ προιάλῃ, ὅσο μετὰ τὸν περιεργότατον καὶ φαιδρότατον τρόπον μετὰ τὸν ὅποιον ἐδημοσιεύθηκε. Τὸ ποίημα αὐτὸ εἶναι ἐνός νέου ἀπὸ τὴν Μ. Ἀσίαν, ὁ ὅποιος ἀπὸ τὸ ἔγραψε, τὸ ἔστειλε εἰς τὸν κ. Πολέμη νὰ τὸ κρίνῃ καὶ νὰ τὸ παραδώσῃ εἰς τὴν ἀθανασίαν. Καὶ ὁ κ. Πολέμης τὸ ἐδιχάσα, τὸ ἔκρινε, τὸ ἐνέκρινε καὶ τὸ παράδωκε πρὸς δημοσίευσιν, συνοδεύσας αὐτὸ καὶ μετὰ τὴν σχετικὴν καὶ ἀπαραίτητον ἐκθεσιν πραγματογνωμοσύνης. Νὰ ζήσῃ ὁ νοσηρῶτατος, νὰ ζήσῃ ὁ ἀνάδοχος σου, νὰ ζήσουμε καὶ μεῖς γιὰ νὰ καμαρώσουμε τοὺς ἐκκολαπτομένους Ὑποπολέμηδες.

Δικός σας
ΑΒΑΦΤΙΣΤΟΣ

ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ

ΠΡΙΝΑΡΗ-ΦΟΥΝΤΟΥΚΛΗ

ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΡ. 26Α

ΕΠΤΑΡΑΙΑ ΚΑΘ' ἘΚΑΣΤΗΝ

'Ἐναρξίς μαθημάτων 10 Σεπτεμβρίου, ἡμέραν Τετάρτην.

σομε σὲ ὅσα παραπάνω ἀναφέρθηκαν. Καταντοῦμε δηλαδὴ στὴν ἀκόλουθη ἀρχή. 'Αν ἡ Νέα Ἑλληνικὴ μᾶς δείχνει πῶς βγάζει καὶ τρανώνει φαινόμενο ποῦ ἀρχίζει καὶ πρωτοφαίνεται στὴ Νέα Διαθήκη, πρέπει μετὰ πολλὴν προσοχὴ νὰ τὸ θεωροῦμε ὅταν κάτι ποῦ θρέφεται καὶ μεγαλώνει μονάχο του καὶ ὄχι νὰ βιάζουμε μετὰ προκρουστικὸς κλασικὸς κανόνες. Στὴν ἐφαρμογὴ αὐτῆς τῆς ἀρχῆς, οἱ ἀλήθειες ποῦ μᾶς λέει ὁ Κρουμπάχερ τὸ κάμνουν ἀπαραίτητο καὶ σπουδαῖο νὰ βραχνίζουμε τίς πηγὰς τῆς νέας Ἑλληνικῆς ποῦ παίρνουμε γιὰ χρῆσιν μας. Ἡ δὲ εἶτανε μάταιο νὰ βιάζουμε τὰ συμπεράσματά μας ἀπὸ τὰ τεχνητὰ ἑλληνικά τοῦ σχολείου. 'Ἐκεῖνο ποῦ χρειάζεται ὁ σπουδαστὴς τῆς Ἑλληνιστικῆς εἶναι προσεχτικὴ μελέτη τοῦ Πάλλη. Κι ὁ Διαμαρτυρούμενος Χριστιανὸς ποῦ τονὲ διαβάζει θὰ λαχταρῇ νάρρη ἢ μέρα ποῦ θὰ σιμώσῃ ἡ Ἱερὴ Γραφή πρὸς κιντὰ σ' ἐκείνους ποῦ ζοῦνε σήμερα στὶς χῶρες ποῦ ὁ Παῦλος δίδασκε καὶ στοὺς γραμματισμένους καὶ στὸν κοινὸ λαὸ τοῦ πηλοῦ καιροῦ.

JAMES HOPE MOULTON